

**Πανεπιστήμιο Δυτικής
Μακεδονίας**

“Energy resources: Technologies & Management”

Τεχνολογίες άνθρακα

**Δρ. Γεώργιος Σκόδρας
Αν. Καθηγητής**

Μαθησιακοί στόχοι...

- *Η μελέτη της συμμετοχής του άνθρακα στην ενέργεια, η αξιολόγηση του από τεχνικής πλευράς και παράλληλα η εξέταση των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών ζητημάτων*
- *Η προέλευση και τα χαρακτηριστικά των ανθράκων και η σύγκριση των διαφόρων τεχνολογιών ενεργειακής αξιοποίησης*
- *Η ανάλυση των ρυθμών χρήσης άνθρακα σε σχέση με την αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας και η εκτίμηση της κατάστασης των ενεργειακών αποθεμάτων*
- *Η παρουσίαση ενός μοντέλου αποφάσεων για την ενέργεια*

Ορολογία

- *Άνθρακας – Σχηματισμός – Προέλευση*
- *Αποθέματα – Χρήσεις – Κύκλοι ισχύος*
- *Τεχνολογίες καθαρού άνθρακα*
- *Δέσμευση CO₂*

Περιεχόμενα...

Κεφάλαιο 1: Ενέργεια και Άνθρακας

Κεφάλαιο 2: Προέλευση και χαρακτηριστικά ανθράκων

Κεφάλαιο 3: Τεχνολογίες αναζήτησης κοιτασμάτων άνθρακα

Κεφάλαιο 4: Ελληνικοί Ορυκτοί Άνθρακες

Κεφάλαιο 5: Εκμετάλλευση ανθράκων

Κεφάλαιο 6: Διεργασίες αναβάθμισης ανθράκων

Κεφάλαιο 7: Θερμικές διεργασίες άνθρακα

Κεφάλαιο 8: Καύση άνθρακα – Κύκλοι παραγωγής ισχύος

Περιεχόμενα...

Κεφάλαιο 9 Εξαερίωση άνθρακα

Κεφάλαιο 10 Υγροποίηση άνθρακα

Κεφάλαιο 11 Καθαρισμός αερίων

Κεφάλαιο 12 Διαχείριση τέφρας και παραπροϊόντων

Κεφάλαιο 13 Νέες “καθαρές” τεχνολογίες άνθρακα

Κεφάλαιο 14 Τεχνολογίες δέσμευσης και αποθήκευσης CO₂

Κεφάλαιο 15 Κελία καυσίμου

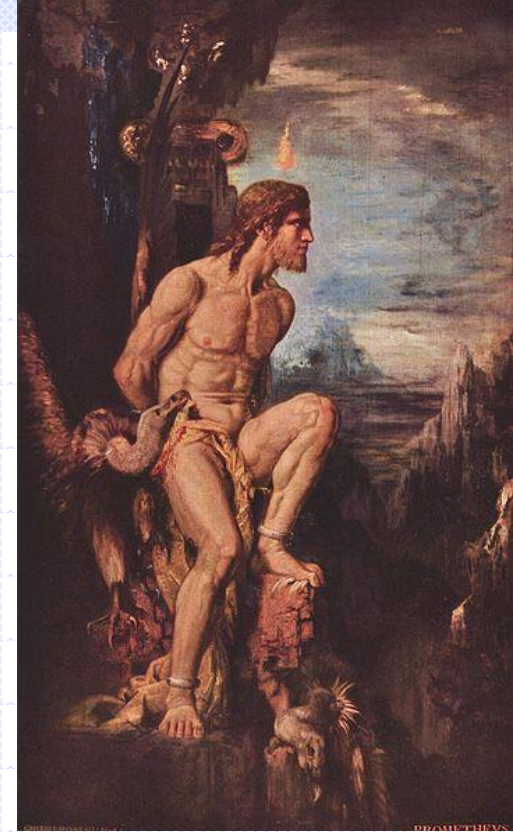
Κεφάλαιο 16 Παραγωγή συνθετικών καυσίμων

Κεφάλαιο 17 Αρχές σχεδιασμού εγκαταστάσεων

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – Ενέργεια και άνθρακας

- ✓ **Ενέργεια – Ενεργειακές πηγές και αποθέματα**
- ✓ **Ο άνθρακας ως εναλλακτική πηγή ενέργειας**
- ✓ **Παγκόσμια αποθέματα ανθράκων – Η εξέλιξη της παραγωγής και κατανάλωσης ανθράκων**
- ✓ **Φαινόμενο θερμοκηπίου και επιπτώσεις στην βιομηχανία άνθρακα**

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – Προέλευση και χαρακτηριστικά ανθράκων

- ✓ Σχηματισμός – Προέλευση ανθράκων
- ✓ Ταξινόμηση ανθράκων
- ✓ Δομή ανθράκων
- ✓ Αναλύσεις – Χαρακτηρισμοί ανθράκων

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – Τεχνολογίες αναζήτησης κοιτασμάτων άνθρακα

- ✓ Γεωτρήσεις έρευνας ανθράκων
- ✓ Γεωφυσικές μέθοδοι έρευνας
- ✓ Κοιτασματολογία ανθράκων

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – Ελληνικοί Ορυκτοί Άνθρακες

- ✓ Η έρευνα των λιγνιτών στην Ελλάδα
- ✓ Αποτελέσματα γεωλογικών ερευνών για λιγνίτη
- ✓ Τα κοιτάσματα της Ελλάδας

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 – Εκμετάλλευση ανθράκων

- ✓ Υπαίθρια εκμετάλλευση
- ✓ Νεότερες τεχνικές εκμετάλλευσης
- ✓ Υπόγεια εκμετάλλευση
- ✓ Ειδικά προβλήματα εκμετάλλευσης

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 – Διεργασίες αναβάθμισης ανθράκων

- ✓ Χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τον καθαρισμό
- ✓ Προκατεργασία – Μείωση μεγέθους και διαχωρισμός
- ✓ Φυσικός καθαρισμός
- ✓ Απομάκρυνση υγρασίας
- ✓ Χημικός καθαρισμός

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 – Θερμικές διεργασίες άνθρακα

- ✓ Καύση
- ✓ Πυρόλυση – Υδρογονοπυρόλυση
- ✓ Εξαερίωση
- ✓ Υγροποίηση

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 – Καύση άνθρακα

- ✓ Χημικές αντιδράσεις και κινητική αντιδράσεων
- ✓ Χαρακτηριστικά του άνθρακα που επηρεάζουν την καύση
- ✓ Εστίες καύσης
- ✓ Κλίβανοι κονιοποιημένου άνθρακα
- ✓ Καύση ρευστοστερεάς κλίνης
- ✓ Κύκλοι παραγωγής ισχύος

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 – Εξαερίωση άνθρακα

- ✓ Αντιδράσεις και στάδια εξαερίωσης
- ✓ Χαρακτηριστικά του άνθρακα που επηρεάζουν την εξαερίωση
- ✓ Εξαερίωση σταθερής κλίνης
- ✓ Εξαερίωση ρευστοστερεάς κλίνης
- ✓ Εξαερίωση παρασυρόμενης κλίνης

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 – Υγροποίηση άνθρακα

- ✓ Υγροποίηση με Διαλύτη
- ✓ Υγροποίηση με καταλύτη
- ✓ Χαρακτηριστικά του άνθρακα που επηρεάζουν την υγροποίηση

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 – Καθαρισμός Αερίων

- ✓ Τεχνολογίες καθαρισμού σωματιδίων
- ✓ Τεχνολογίες καθαρισμού SO_2
- ✓ Τεχνολογίες καθαρισμού NO_x
- ✓ Τεχνολογίες δέσμευσης ιχνορρυπαντών

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 – Διαχείριση τέφρας και παραπροϊόντων

- ✓ **Είδη τέφρας και χαρακτηριστικά**
- ✓ **Ποιοτικά χαρακτηριστικά της ιπτάμενης τέφρας από τους Ελληνικούς λιγνίτες**
- ✓ **Διαχείριση τέφρας στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής**
- ✓ **Τεχνολογίες αξιοποίησης της ιπτάμενης τέφρας**

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 – Νέες «καθαρές» τεχνολογίες

- ✓ Υπερκρίσιμοι λέβητες
- ✓ Καύση σε ρευστοποιημένη κλίνη με ανακυκλοφορία
- ✓ Συνδυασμένοι κύκλοι
  - ✓ Καύση σε ρευστοποιημένη κλίνη υπό πίεση
  - ✓ Συνδυασμένος κύκλος με εξαερίωση
  - ✓ Συνδυασμένος κύκλος εξωτερικής καύσης
  - ✓ Καύση κονιοποιημένου άνθρακα υπό πίεση
  - ✓ Συνδυασμένος κύκλος με Φυσικό Αέριο

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14 – Τεχνολογίες δέσμευσης και αποθήκευσης CO₂

- ✓ Φυσικο-χημικά χαρακτηριστικά του CO₂
- ✓ Υγρές μέθοδοι δέσμευσης CO₂ (απορρόφηση)
- ✓ Ξηρές μέθοδοι δέσμευσης CO₂ (TSA, PSA, membranes, CaO)
- ✓ Αποθήκευση CO₂ (deep saline aquifers, deep sea storage,
- ✓ Τεχνολογίες αξιοποίησης CO₂
- ✓ Βιομηχανικές εγκαταστάσεις

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15 – Κελλία Καυσίμου

- ✓ Αρχές της λειτουργίας των Κελλίων Καυσίμου
- ✓ Κελλία Καυσίμου Φωσφορικού Οξέος
- ✓ Κελλία Καυσίμου Τηγμένων Ανθρακικών
- ✓ Κελλία Καυσίμου Στερεού Οξειδίου
- ✓ Περιβαλλοντικές επιπτώσεις
- ✓ Στοιχεία κόστους

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16 – Παραγωγή συνθετικών καυσίμων

- ✓ **Η σύνθεση Fischer-Tropsch**
- ✓ **Χημεία και Θερμοδυναμική**
- ✓ **Κινητική**
- ✓ **Καταλύτες**
- ✓ **Τύποι αντιδραστήρων**
- ✓ **Βιομηχανικές εγκαταστάσεις**

Περιεχόμενα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17 – Αρχές σχεδιασμού εγκαταστάσεων

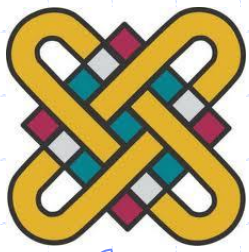
- ✓ Αξιολόγηση κοιτασμάτων
- ✓ Αποθήκευση - Διαχείριση – Μεταφορά λιγνίτη
- ✓ Άλεση
- ✓ Σχεδιασμός και διαστασιολόγηση λεβήτων
- ✓ Χαρακτηριστικά καύσης
- ✓ Τροφοδοσία καυσίμου
- ✓ Απόδοση λέβητα
- ✓ Σύγκριση σταθμών παραγωγής ενέργειας από την καύση λιγνίτη και βιτουμινικού άνθρακα

Διεθνείς οργανισμοί για τον άνθρακα...

- ✓ **World Coal Association**
(<https://www.worldcoal.org/>)
- ✓ **American Coal Ash Association**
(<https://www.acaa-usa.org/>)
- ✓ **International Energy Agency – Clean Coal Center (IEA – CCC)**
(<https://www.iea-coal.org.uk/>)
- ✓ **European Association of Coal and Lignite**
(<https://euracoal.eu/>)

Βιβλιογραφία...

- ✓ Δ. Βάμβουκα *“Αντιρυπογόνο χρήση γαιανθράκων – Τεχνολογίες Αξιοποίησης Γαιανθράκων Χαμηλής Τάξης”*, Εκδ. ΙΩΝ, 2002
- ✓ Χ. Κολοβός *“Τεχνολογία Εκμετάλλευσης Γαιανθράκων”*, εκδ. ΙΩΝ, 2004
- ✓ Γ.Π. Σακελλαρόπουλος, Γ. Σκόδρας, Σ. Κορίλη και Γ. Καπανταϊδάκης, *“Ενεργειακή Αξιοποίηση Στερεών Καυσίμων”*, Εκδ. ΚΤΕΣΚ, 1994

Δρ Γεώργιος Σκόδρας

Αναπληρωτής Καθηγητής

Νέων & Καθαρών Ενεργειακών Ενεργειακών Τεχνολογιών

Διευθυντής Μ.Π.Σ.

Εκπαίδευση

1988 Δίπλωμα Χημικού Μηχανικού, ΑΠΘ

2001 Διδακτορικό Δίπλωμα στην Χημική Μηχανική, ΑΠΘ

2010 Μετεκπαίδευση στο Laboratório Nacional de Energia e Geologia (LNEG), Portugal
–Zero emissions team

2012 Μετεκπαίδευση στο Trevizo Technologia, Italy – Energy Audit of Buildings

2012 Μετεκπαίδευση στην August Horch Akademie, Germany – Wasted Materials

Ερευνητικά Ενδιαφέροντα και Επιλεγμένες Δημοσιεύσεις

➤ Ενεργειακή αξιοποίηση ανθράκων, βιομάζας και μη συμβατικών καυσίμων

✓ G. Skodras et al, "Low rank coal – CO₂ gasification: Experimental study, analysis of the kinetic parameters by Weibull distribution and compensation effect", *Applied Thermal Engineering*, 2015, 74, 111-118

➤ Τεχνολογίες περιορισμού ιχνορρυπαντών

✓ G. Skodras et al, "Kinetic studies of elemental mercury adsorption in activated carbon fixed bed reactor", *Journal of Hazardous Materials*, 2008, 158, 1-13

➤ Τεχνολογίες διαχωρισμού υδρογόνου και διοξειδίου του άνθρακα

✓ G. Skodras et al, "Analytical and Numerical Solutions of the Mass Continuity Equation in the Lumen Side of a Hollow Fiber Membrane Contactor with Linear or Non-linear Boundary Conditions", *Chemical Engineering Communications*, 2010, 197(5), 709-732

➤ Καινοτόμες ενεργειακές τεχνολογίες εξαερίωσης και συνδυασμένου κύκλου

✓ G. Skodras, "Catalysis and compensation effect of K₂CO₃ in low rank coal – CO₂ gasification", *Central European Journal of Chemistry*, 2013, 11(7), 1187-2000

Επιστημονική Συνεισφορά

- Άρθρα σε Διεθνή Επιστημονικά Περιοδικά (57) / Παρουσιάσεις και Άρθρα σε Συνέδρια (110) / Κεφάλαια Βιβλίων (6) / Τεχνικές Μελέτες και Επιχειρηματικά Σχέδια (131) / Προσκεκλημένος ομιλητής (14)
- Ετεροαναφορές (Scopus) = 845, h-index = 16
- Επιστημονικός Υπεύθυνος σε 39 Ερευνητικά Έργα και 7 Έργα Παροχής Υπηρεσιών
- Κριτής σε 20 Διεθνή Επιστημονικά Περιοδικά
- Ανεξάρτητος Εμπειρογνώμων στην Research Executive Agency της European Commission

Thank you !

for your time and attention...